

Kansrijk Amsterdam-Noord: de Wijkaanpak

Over IJ

*Terwijl de pont overdrijft, laverend tussen wal en schip, pontgangers mijmeren in verstilde ogenblik-
en heen en weer bewegen tussen bedrijvige industrie-
en wedijverige stijfheid van bepakte zakken met trendy hoge hakken en een tempo dat rap onthaasten
moet*

in hippe lounge-gelegenheden en dito ondergoed

*trekt het fietspad noordwaarts langs de Buiksloter-,
Landsmeerder- of Nieuwendammerdijk*

en het fietspad mij langzaam maar zeker over het IJ

Corine Bakker won de tweede prijs in de gedichtenwedstrijd 2007.
Ze woont in Amsterdam-Noord.

Opdrachtgevers	Rob Post (stadsdeelvoorzitter) Lex Brans (stadsdeelsecretaris)
Trekker	Christa Brinkhuis (stadsmarinier)
Ondersteuning	Karin Reilingh (programma's en projecten)
Datum	12 juni 2007

<u>Inhoud</u>	Pag.
Voorwoord	3
Participatie: Bewoners als inspirator en vormgeving	4
1 Inleiding	5
2 De Banne	6
2.1 De cijfers	6
2.2 De wijkanalyse van de Banne	6
2.3 Focus De Banne	8
3 Nieuwendam-Noord	9
3.1 De cijfers	9
2.2 De wijkanalyse van Nieuwendam-Noord	9
2.3 Focus Nieuwendam-Noord	11
4 Oud Noord: Vogelbuurt en Van der Pekbuurt	12
3.1 De cijfers	12
2.2 De wijkanalyse van Oud Noord	12
2.3 Focus Oud Noord	14
5 Prachtwijken in Kansrijk Amsterdam-Noord	15
5.1 Domein wonen: Ik voel me gelukkig in mijn huis en in mijn buurt	15
5.2 Domein werken: Ik doe mee en ik ben trots op mezelf	16
5.3 Domein leren: Ik word later acrobaat of toch maar advocaat	17
5.4 Domein integreren: Ik doe mee en ik voel me thuis in Amsterdam-Noord	18
5.5 Domein veiligheid: ik voel me veilig in mijn buurt	21
6 Proces en aanbevelingen	22

Voorwoord

Amsterdam-Noord is een prachtig stadsdeel maar er wonen ook mensen die totaal geïsoleerd leven. Vrouwen die nauwelijks buiten hun huis of buurt vertoeven. Gezinnen waar de problemen zich zo hoog opstapelen dat mensen er geen gat meer in zien. Mensen die al jarenlang werkeloos zijn. Ouders die niet bij machte zijn om hun kinderen adequaat te begeleiden en op te voeden. Kinderen die al op jonge leeftijd opgroeien in een klimaat van criminaliteit. Vrouwen die mishandeld worden door hun man. Jongeren die klieren op straat en overlast veroorzaken. Mensen die in straten wonen waar het vuil zich opstapelt.

Voor die mensen is de wijkaanpak Amsterdam-Noord bedoeld. Want iedereen wil vooruit komen in het leven. Ieder mens wil graag het beste voor zichzelf en hun naaste en kansen pakken.

Ieder mens wil graag werk en een diploma. Ieder mens wil succes en respect. Kinderen willen heel graag later advocaat of acrobaat worden. Vrouwen willen heel graag wel buiten de deur komen en erbij horen.

Wat betekent dat

De focus van stadsdeel Amsterdam-Noord is gericht op elke individuele bewoner. We willen elk individu vragen of die zijn/haar kansen optimaal benut.

- We richten onze focus op het individu.
- En op zijn/haar gezin.
- En op zijn/haar straat.
- En/op zijn haar wijk.
- En uiteindelijk op zijn/haar kans in de stad.

Om dit te realiseren gaan we onze eigen wijze van sturing en management van processen kritisch beoordelen op bovenstaand resultaat.

We stellen krachtige mensen aan in de wijkaanpak met doorzettingsmacht die de juiste dingen doen om de mensen in de wijken in staat te stellen die kansen te pakken.

De wijkaanpak vereist **vitale coalities** met woningbouwcorporaties, politie, scholen, schoolbesturen, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven.

De wijkaanpak vereist dat wij als bestuurders met lef onorthodoxe methodes durven in te zetten. Daar zijn we klaar voor.

De wijkaanpak gaat er over ieder mens die kansen te bieden. Kansen die aansluiten bij hun kracht. De wijkaanpak gaat over mensen die zelf baas zijn over hun leven en baas zijn over hun buurt. Het gaat over mensen die samen met andere mensen in hun buurt of wijk initiatieven ontwikkelen omdat zij daarin geloven. Omdat het om hun leven en hun wijk gaat.

Stadsdeel Amsterdam-Noord wil graag haar bewoners die kansen bieden en voorwaarden scheppen zodat elke bewoner in staat is zijn/haar kansen te pakken. Dat is de kern van de wijkpak van Amsterdam- Noord.

In deze notitie worden de **thema's wonen, werken, leren, integreren en veiligheid** op hoofdlijnen, dus nog niet concreet, uitgewerkt. Deze notitie vormt een basis om met de mensen om wie het gaat (de bewoners en het maatschappelijk middenveld) de plannen concreet uit te werken. Zij zijn de vormgevers en inspiratiebronnen van de wijkaanpak.

Namens het dagelijks bestuur van stadsdeel Amsterdam-Noord,
Rob Post
Voorzitter

Participatie: Bewoners als inspirator en vormgever

Inspiratiebron van en voor de wijkaanpak zijn alle mensen die in de buurt wonen en in de buurt werken. Bewoners en ondernemers, onderwijzers, huismeesters, wijkagenten en andere professionals vormen de ruggengraat van de wijk. Zij weten

wat er speelt. Zij zijn de belangrijkste mensen die het verschil daadwerkelijk kunnen maken. Hun inbreng en ideeën zijn belangrijke input voor de wijkactieplannen. Iedereen in de wijken moet het gevoel hebben dat ze gehoord worden en ondersteund worden.

Participatie om te komen tot de wijkaanpak

Bewoners en ondernemers (gezien het belang van het thema werken worden ondernemers uit heel Amsterdam-Noord betrokken), onderwijzers, huismeesters en wijkagenten, corporaties en maatschappelijk middenveld, kortom iedereen die woont of werkt in de wijk wordt betrokken bij de wijkaanpak. Hun kennis van welke projecten en acties nodig zijn wordt aangeboord om de in deze notitie uitgezette koers te toetsen, om de notitie te vertalen in concrete projecten en om blijvende afspraken te maken over betrokkenheid bij de aanpak.

Deze notitie zal dan ook in alle buurten aan de mensen die er wonen en werken in een of andere praktische vorm worden voorgelegd. Zodat iedereen die woont of werkt in de wijk aan kan geven welke concrete plannen en projecten passen bij hun visie op hun wijk.

De vorm die gekozen wordt om de notitie te bespreken moet aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de betreffende groep. Alle mogelijke communicatiemiddelen moeten hier worden benut zodat het bereik groot is en er veel reacties komen. We denken aan een emailadres, een contactpersoon in de wijk, een telefoonnummer per wijk, een aantal meetings, een aantal huis aan huis interviews, een buurtfeest, een veiling of mobiel 'een bakkie doen'. Doel is in elk geval zo veel mogelijk ideeën en kennis op te doen bij de mensen die het weten. De mensen, jong en oud, kansrijk en kansarm, die wonen of werken in de wijk.

Van 20 augustus tot en met 28 september aanstaande zal alles in het teken staan van bovenstaande aanpak. De reacties kunnen dan nog worden verwerkt in de definitieve wijkaanpak die oktober 2007 naar de minister gaat.

Participatie als onderdeel van de wijkaanpak

De wijkaanpak zelf gaat uit van de bewoners als inspirator en vormgever. Bovendien gaat het ook om het samenbrengen van kansrijken en kansarmen in een wijk, en het gaat om onderlinge contacten en sociale samenhang.

Dit zal niet alleen gebeuren in het kader van de ontwikkeling van de wijkaanpak. Dit moet een permanente vorm gaan krijgen in Amsterdam-Noord. Belangrijk onderdeel van de wijkaanpak in Noord zal dan ook zijn de vernieuwing en verbetering en verdieping van de onderlinge communicatie tussen alle betrokkenen in een wijk. Doel hiervan is dat vraag en aanbod aan activiteiten in een wijk veel beter op elkaar worden afgestemd.

1 Inleiding

Op 15 mei 2007 is een ambtelijke 'snelkookpansessie' gehouden om de problematiek in drie wijken in Amsterdam-Noord in het kader van de wijkaanpak van het kabinet in kaart te brengen. In de sessie hebbende aanwezigen punten geformuleerd die in het kader van de wijkaanpak de komende jaren moeten worden aangepakt. Deze notitie moet gezien worden als het begin voor een lokaal wijkaanpak-plan. De notitie vormt samen met bijlagen (de buurtfoto van het stadsdeel, statistische gegevens, het verslag van de snelkookpansessie, het voorbereidingsdossier van de minister) en met alle plannen die er al voor de buurt liggen, waarbij het stedelijke vernieuwingsplan en het GSB-plan het meestomvattend zijn, een 'dossier'. Het dossier wordt gebruikt bij de verdere uitwerking die het stadsdeel samen met de betrokken partijen de komende maanden gaat maken. Deze notitie is daarbij richtinggevend.

Het is de bedoeling (van de minister) dat er per wijk een plan komt waar het maatschappelijk middenveld, de overheid en het liefst ook (vertegenwoordiging van) bewoners hun handtekening onder zetten. De scope van de wijkaanpak is 8 à 10 jaar.

Nieuwendam-Noord en Oud Noord: Vogelbuurt en Van der Pekbuurt komen rechtstreeks uit het lijstje van Minister Vogelaar.

In dit rijtje mag *De Banne* niet ontbreken. Amsterdam-Noord houdt vast aan de indeling van de minister, maar legt ook nuances op buurtniveau. Het wijkplan wordt gemaakt op buurtniveau (Amsterdamse keuze, recht doen aan herkenbaarheid in de buurt zelf). Hoe dat dan al dan niet verbonden wordt aan andere aandachtsbuurten, is van later zorg.

De deadline voor de wijkplannen is 1 september 2007. De precieze uitwerking van planningen en trajecten volgt dus. Nu gaat het om de koers. Amsterdam wil minister Vogelaar meenemen in het denk- en ontwikkelproces. Een eerste proeve van dit 'Werk in uitvoering' ontvangt de minister op 13 juni 2007.

Het gaat in Amsterdam-Noord om de volgende wijken:

- **De Banne**, postcode 1034
- **Nieuwendam-Noord**, postcode 1024
- **Oud Noord, de Vogelbuurt**, postcode 1021 en de **Van der Pekbuurt**, postcode 1031

Hierna volgt een schets van elk van de wijken.

2. De Banne

2.1 De cijfers

- De Banne heeft: 14.000 bewoners
- Onderverdeeld bestaat de buurt uit:
 - 34% jonger dan 25 jaar
 - 15% ouderen (N.B. slechts klein deel in verzorgingstehuis)
 - 36% alleenstaanden
 - 59% niet westerse allochtonen

De buurt bestaat uit 6000 woningen – Op dit moment zijn er veel kleine sociale huurwoningen, veel 1- 2 kamer woningen en de huren zijn laag. Er worden 1066 woningen gesloopt en 1300 woningen nieuw gebouwd. De woningvoorraad in De Banne gaat door de uitvoering van het Vernieuwingsplan, Plan van Aanpak van 85% sociale huur naar 59% sociale huur (2015). De woningvoorraad is dan gedifferentieerder.

De buurt kent veel minima, 24%, en de werkloosheid is 12,1% (stad is 8.7%).

75% van jongeren in Banne heeft een niet-westerse achtergrond
36.5% van jongeren groeien op in een minimagezin.

Het veiligheidsgevoel is lager dan gemiddeld –er is sprake van verloedering/bekladding, vernieling op straat is groot. Mensen kennen hun burens niet, men kent er elkaar niet/nauwelijks.

Banne/Buiksloot heeft dus relatief veel last van verloedering. 42% van de respondenten geeft aan dat verloedering vaak voorkomt. Dit is het hoogste percentage van alle aandachtsbuurten en ruim boven het gemiddelde van de stad (30%) of het stadsdeel Amsterdam-Noord (32%).

2.2 De wijkanalyse van de Banne

Wonen

In de Banne is een grote transformatie aan de gang. Een van de sterke punten is dat vooral de fysieke aanpak heel gedegen is: woningen worden opgeknapt en woningen worden vernieuwd.

Voor de openbare ruimten geldt het principe schoon-heel-veilig. Vooral in de transformatiegebieden wordt de woon- en leefomgeving schoongehouden. De vervuiling is een probleem, verschillen in cultuur en geringe betrokkenheid bij de buurt liggen hieraan ten grondslag. Het proces van intensief schoonmaken zou moeten worden gecontinueerd en gecombineerd met verhuisbewegingen binnen de buurten. Er is gestart met gebiedsgericht handhaven en er wordt geïnvesteerd om bewoners mede verantwoordelijk te maken voor een schone openbare ruimte. Er is een gebiedsgerichte regie met betrekking tot schoon-heel-veilig, maar de coördinatie en afstemming moet veel steviger zijn. Om de betrokkenheid te vergroten moeten er vitale coalities met de bewoners worden gesloten.

Werken

Amsterdam-Noord heeft een opvallend hoog percentage voortijdig schoolverlaters (bron: taskforce voortijdig schoolverlaten) van VMBO en MBO. De werkloosheid in De Banne is hoger dan gemiddeld in Amsterdam. De oorzaak daarvan ligt onder meer in het lage opleidingsniveau van de beroepsbevolking en

daardoor de slechte aansluiting op de arbeidsmarkt. Daarbij is er in de wijk zelf niet direct veel werkgelegenheid.

Investeren in stagebeleid gericht op werkgelegenheid in de toekomst, hoewel er steeds meer stageplekken beschikbaar zijn, is afhankelijk van opleidingsniveau en richting.

Hoge schooluitval hangt, afgezien van persoonlijke omstandigheden, vaak samen met problemen bij het vinden en houden van een stageplek (en zonder stage geen diploma), een verkeerde opleidingskeuze ("het lijkt me wel leuk"), of geen werkelijke interesse meer in school.

De aanpak van stadsdeel Amsterdam-Noord bestaat uit aanjagen, bij elkaar brengen, ondersteunen van individuele jongeren en stimuleren van bedrijfsleven (o.a. detailhandel) in de verschillende buurten om stageplekken en leer-/werkplekken aan te bieden. Hierin worden nieuwe initiatieven overgenomen en/of ontwikkeld (groepsstages bv. heterogeen opleidingsniveau, winkeliersverenigingen die een stageklas adopteren bv. stof op de werkvloer).

Nieuwe initiatieven liggen in het oppakken en combineren van reguliere stage- en leer-/werktrajecten gericht op bv. de zorg of de bouw/techniek. Voor de Banne betekent dit dat gebruik gemaakt kan worden van het aanwezige voorzieningenniveau (winkelcentrum, diverse zorginstellingen ziekenhuis, verzorgingshuis, kinderopvang e.d.), samenwerking met corporaties gericht op schoon-heel-veilig.

Gezien de omvang van het aantal vrouwen dat werkzoekend is, initiatieven ontwikkelen gericht op de zorg in combinatie met een leertraject (behalen startkwalificatie). Aanhaken op participatie en inburgeringsinitiatieven (taal en maatschappijoriëntatie).

De mogelijkheid om de buurteconomie te versterken door kleine bedrijven te kunnen starten moet verder onderzocht worden. Vrijkomende ruimte kan tijdelijk gebruikt worden voor startende ondernemers, een buurtrestaurant à la Van Harte restaurant en stage bij ondernemingen i.s.m. ROC's.

Leren en integreren

Het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden apart bekeken. Voor het basisonderwijs geldt dat de Cito-scores lager zijn dan het landelijke gemiddelde. Dat verdient aandacht. Belangrijk is het dat via de scholen kansen zijn te creëren. Door continuïteit en een divers aanbod op de school kan ook de sociale samenhang binnen de buurt worden versterkt. Het samen opgroeien krijgt smoel. In verschillende scholen zijn er ouderkamers, een ideale plek om verder te werken aan opvoedingsproblematiek, aan vrouwenemancipatie en aan integratie.

Het voortgezet onderwijs kampt met veel voortijdige schoolverlaters. Het probleem ligt eigenlijk dieper: er is een gebrek aan stageplaatsen, daardoor zoeken scholieren met te veel vrije tijd hun vertier op straat (overlast). En zonder stage kunnen ze hun opleiding niet afsluiten met een diploma en zijn ze dus feitelijk voortijdig schoolverlaters. De huidige aanpak is sterk en verdient verdieping en intensivering: er zijn stagecoördinatoren die heel pro-actief en out-reachend bezig zijn.

Sterke punten zijn de taalwijzer en de volwassen educatie aan de ROC's. Sterke punten zijn verder de verschillende meetingpoints in Amsterdam-Noord, voor werkgevers die de scholen ontmoeten. Het aanbod aan stageplaatsen wordt zo vergroot en werkprojecten kunnen worden omgezet in leer-/werkprojecten. Als het gaat om werken en stageplaatsen dan liggen er kansen in maatschappelijk ondernemersschap en het koppelen van kansrijke en kansarme buurten.

In De Banne moet sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de school moet aangegrepen worden om de school om te vormen tot een bruisend en inspirerend buurtcentrum voor talentontwikkeling. Elk kind dat

van de basisschool in De Banne afkomt, moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit. Vervolgens vindt coaching plaats in het voortgezet onderwijs.

Veiligheid

De verloedering en vervuiling zijn een groot probleem in De Banne. Dit probleem wordt al langer onderkend en er is voor een adequate aanpak gekozen: op een aantal plaatsen is er cameratoezicht en er is een groepsaanpak rondom de jeugd. Die lijn moet worden doorgezet, maar het moet wel sneller en steviger. Verder moet in het kader van schoon, heel en veilig het toezicht en de handhaving worden geïntensiveerd en uitgebreid. Er is een wereld te winnen wanneer regie en samenwerking tussen de verschillende organisaties (buurtregisseurs, reiniging, milieupolitie etc.) zou worden verbeterd.

2.3 Focus De Banne

De focus op de wijkaanpak in De Banne moet liggen op:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in de buurt. Door het transformatieproces in de buurt is de sociale samenhang in de buurt weg. Dit moet de komende jaren worden hersteld zodat mensen weer prettig samenleven in hun buurt.
2. De buurt verloedert sterk. De inzet de komende jaren moet dus nadrukkelijk liggen op de aanpak schoon heel en veilig.
3. In De Banne moet sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de school moet aangegrepen worden om de school om te vormen tot een bruisend en inspirerend buurtcentrum voor talentontwikkeling. Elk kind dat van de basisschool in De Banne afkomt, moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit. Vervolgens worden de jongeren 'gecoacht' in het voortgezet onderwijs tot en met werk.

3 Nieuwendam-Noord

3.1 De cijfers (O&S 2007)

Nieuwendam-Noord heeft 13.057 inwoners. In 2006 kwamen er minder mensen vanuit de stad naar Nieuwendam-Noord. Er is een vertrekoverschot van mensen die elders in de stad gaan wonen.

De wijk is zeer kinderrijk en er is een toename van het aantal eenoudergezinnen.

Het aantal bewoners van niet-Nederlandse afkomst is 56,4%.

Het aandeel minimuminkomens neemt toe in de wijk. Van de bewoners heeft 25,2% een minimuminkomen (Amsterdam gemiddeld 18,1%). De werkloosheid (13,7%) daalt maar het aandeel niet-werkende werkzoekende is bovengemiddeld.

De objectieve en subjectieve veiligheid van de wijk verbetert. Wel komt er in Nieuwendam-Noord relatief veel vernieling voor.

Driekwart van de jongeren heeft een niet-westerse achtergrond. Vier van de tien jongeren groeien op in een minimumhuishouden. Dat is anderhalf keer meer dan in de stad. Nieuwendam-Noord hoort tot een van de buurten met het grootste aandeel minimumjongeren. In Nieuwendam-Noord ligt het aandeel jongeren zonder startkwalificatie met 25% hoger dan gemiddeld in de stad. Ook nemen voortijdig schoolverlaters uit de wijk relatief weinig deel aan toeleidingsprojecten naar werk of school.

Het aantal woningen is 5760. In de wijk worden 1200 woningen gesloopt en 1650 nieuw gebouwd.

Voor de armoede vormt een bedreiging voor de buurt: het gemiddelde inkomen daalt en het aandeel minimumhuishoudens blijft bovengemiddeld en blijft stijgen. Ook de participatie van bewoners blijft op vrijwel alle terreinen beneden gemiddeld.

Speciale aandacht vraagt de positie van jongeren. Veel jongeren groeien op in een minimumhuishouden en het aandeel voortijdig schoolverlaters is relatief groot. Ook de lage Cito-scores zijn een punt van zorg.

3.2 De wijkanalyse Nieuwendam-Noord

Wonen

De woningen in Nieuwendam-Noord zijn over het algemeen galerijflats in het bezit van corporaties, met appartementen waar over het algemeen gezinnen op afkomen. Het zijn relatief ruime woningen voor een lage prijs. Mensen die naar Nieuwendam-Noord verhuizen komen meestal uit andere wijken van Amsterdam en hebben een uitkering of een laag inkomen. Wanneer mensen Nieuwendam-Noord verlaten, kiezen zij meestal voor een woning in de regio. Per saldo heeft Nieuwendam-Noord te maken met een groot aantal verhuizingen: instroom van kansarme mensen en uitstroom van kansrijke mensen.

Dit vraagt om een stevige sturing vanuit het stadsdeel op het woningbouwprogramma. Meer middensegment woningen vooral voor zittende bewoners. Maar vooral door huurwoningen te koop aanbieden.

Er zou moeten worden uitgezocht hoe je de sociale stijgers kunt vasthouden ondanks de vele verhuisbewegingen en hoe je de verhuisbewegingen kunt terugbrengen.

Werken

De sterk stijgende werkloosheid en de toename van armoede zijn op korte termijn bedreigingen voor de positieve ontwikkeling van de buurt. Het hebben van werk en het delen in welvaart zijn twee van de drie primaire participatierreinen die een

sterke invloed hebben op de score op de leefsituatie-index van een buurt. Maar ook de indicatoren voor deelname aan secundaire participatierreinen, die over het algemeen iets minder invloed hebben op iemands welzijn, wijzen in Nieuwendam-Noord de verkeerde kant op. Het gaat hierbij om deelname aan bijvoorbeeld sport en cultuur en andere sociale netwerken. Dit zijn typisch participatierreinen waarop jongeren over het algemeen beter scoren dan oudere Amsterdammers. In Nieuwendam-Noord worden de jongeren echter geconfronteerd met een achterstand op alle drie de primaire participatierreinen, te weten opleiding, arbeid en welvaart.

Kansen zijn:

-Toeleiding naar werk voor jongeren (werkwijze *FF werken* uitbreiden, gerichte groep in het nekvel grijpen en naar werk leiden, inclusief regelen van stages). Die toeleiding zouden we mede kunnen doen door hoogopgeleide werkzoekenden, zodat het mes aan twee kanten snijdt.

- Makelaardij voor koppeling (kleinere) werkgevers in Amsterdam-Noord aan werkzoekenden in Noord, in samenhang met de meetingpoints die Amarantis recentelijk heeft geopend. Hier komen vraag van werkgevers en aanbod van leerlingen samen.

- Economische bedrijvigheid stimuleren. Op kleine schaal ruimtes voor mensen die iets willen verkopen in de wijk, en daarvoor af en toe een ruimte nodig hebben. Bijvoorbeeld in de plinten van een flat. Of een regelmatig terugkerende bazaar of 'shopperhal' voor startende ondernemers.

- (Herintredende) (allochtone) vrouwen: aansluitend bij de plannen van de regering om 50.000 migrantenvrouwen te motiveren om vrijwilligerswerk te gaan doen, maar ook gericht op het toeleiden naar werk of opleiding. Resultaten van het project Eigenwijs in Nieuw-West hiervoor gebruiken.

Veel heeft te maken met armoedeproblematiek. Dat is dan ook één van de *zwakke* punten van de buurt. Mensen zijn weinig zelfredzaam en er komen veel vragen over schuldhulp. Het loket Zorg en Samenleving speelt hierop in, maar er is veel meer capaciteit nodig. De hulpstructuur moet verder worden uitgebreid en verdiept.

Aansluiten bij de kracht van Nieuwendam zoals die ontwikkeld is/wordt en de initiatieven versterken (*FF werken* is hier gestart, stageaanjager is hier gestart, de brede VO-school en brede basisscholen bieden kansen). Combinatie van IBAN (individueel bewonersadvies) en formulierenbrigade als werkervaringsproject voor vrouwen, zorgprojecten (ouderen, kinderopvang, onderwijs). De hardnekkigheid aanpakken met individuele coaching (voor vrouwen en mannen). Weinig werkgelegenheid direct in de wijk, inventarisatie en bij groot deel van de bewoners grote afstand tot de arbeidsmarkt. Werkgelegenheidsinitiatieven koppelen aan inburgeringstrajecten.

Andere opties: Adoptie van de wijk door een kansrijke wijk uit Amsterdam-Noord. En: de wijksscholing versterken/uitbreiden in combinatie met werk of participatietrajecten (inburgering).

Leren

De Cito-scores van de meeste scholen in de buurt liggen onder het gemiddelde, het werkloosheidspercentage in de buurt is hoog en 42% van de jongeren groeit op in een huishouden met een minimuminkomen. Van de vijf basisscholen in Nieuwendam-Noord hebben er drie een lagere Cito-score gehaald dan het landelijke gemiddelde van hun schoolscoregroep. Van de kinderen tussen 2,5 en 6 jaar wordt in Amsterdam-Noord 55% tot de achterstandsleerlingen gerekend. Steeds meer van deze kinderen bezoeken een voorschool. In Nieuwendam-Noord is het aantal

groepen in 2005 uitgebreid van 5 naar 6. Voor voortgezet onderwijs zijn er twee scholen in Nieuwendam-Noord.

De schooluitval moet stevig worden aangepakt. Een mogelijkheid is dat te doen door de ouderbetrokkenheid te stimuleren. Een aandachtsgroep daarbij is de groep alleenstaande ouders. De vraag is hoe die te bereiken.

Ook in Nieuwendam-Noord moet net als in De Banne sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de school moet aangegrepen worden om de school om te vormen tot een bruisend en inspirerend buurtcentrum voor talentontwikkeling. Elk kind dat van de basisschool in de Nieuwendam-Noord af komt, moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit en daarmee 'gecoacht' verder gaan in het voortgezet onderwijs tot en met werk.

De Amstelmeerschool wil het schoolplein van de buurt zijn met een buurtrestaurant. Dit restaurant kan worden uitgevoerd met leerwerktrajecten voor jongeren uit de buurt. Kansarme jongeren uit de eigen buurt kunnen zo aan de slag in en voor hen eigen buurt.

Veiligheid

De objectieve veiligheid in Nieuwendam-Noord verbetert. De sterke overlast van inbraken is teruggedrongen, maar blijft hoger dan gemiddeld. Ook het aantal geweldsincidenten is teruggelopen. Ondanks het afnemende aandeel incidenten is de subjectieve veiligheid niet vergroot. De inwoners van de buurt geven aan bepaalde plekken te mijden, voelen zich minder veilig en signaleren meer buurtproblemen dan voorheen. Vernielingen komen nog steeds vaak voor.

In Nieuwendam-Noord zijn de zwakke punten: de jeugd en gezinsproblematiek. Een en ander uit zich in meer geweld en meer drugs(overlast).

Kansen zitten in: het intensiveren en geografisch verbreden van toezicht en handhaving. Op de manier als het arrangement tussen politie en toezichthouders, het project streetwise en de straatcoaches.

3.3 Focus Nieuwendam-Noord

De nadruk op de wijkaanpak in Nieuwendam-Noord moet liggen op:

1. Werken en leren. Iedereen maar vooral de doelgroepen allochtone vrouwen en jongeren moeten individueel begeleid worden om hun kansen en mogelijkheden op participatie, opleiding en werk te benutten.

2. In Nieuwendam-Noord moet sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de scholen moet aangegrepen worden om de scholen om te vormen tot een bruisend en inspirerend buurtcentrum voor talentontwikkeling. Elk kind dat van de basisschool in de wijk afkomt, moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit en daarmee 'gecoacht' verder gaan in het voortgezet onderwijs tot en met werk.

4 Oud Noord: de Vogelbuurt en de Van der Pekbuurt

4.1 De cijfers

- De Vogelbuurt en de Van der Pekbuurt samen hebben: 10.556 bewoners.
- Onderverdeeld bestaat de buurt uit:
 - 52% niet-westerse allochtonen
 - 29% minima in de Van der Pekbuurt en 25% minima in de Vogelbuurt.

De Van der Pekbuurt scoort laag op de leefbaarheidsindicatoren. Het oordeel van de bewoners over het onderhoud van de openbare ruimte, de kwaliteit van de voorzieningen in de buurt scoort de Van der Pek buurt het laagst van alle aandachtsbuurten.

Het deel van de bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de Van der Pekbuurt was in 2005 nog gestegen van 30% naar 36%, maar in 2006 weer gedaald naar 34%. Ondanks deze daling heeft de Van der Pekbuurt nog steeds het hoogste percentage van alle aandachtsbuurten en aanmerkelijk hoger dan het gemiddelde van stadsdeel Amsterdam-Noord (20% in 2006). Werkeloosheid in de twee wijken is hoog.

De leefbaarheid in de Vogelbuurt scoort vergeleken met de andere aandachtsbuurten, het stadsdeel en Amsterdam evenals in 2005 relatief laag. Wel is er verbetering opgetreden in de waardering voor de woning, het gemiddelde rapportcijfer hiervoor is gestegen van een 7,3 in 2005 tot een 7,7 in 2006.

4.2 De wijkanalyse van Oud Noord

Wonen

Het grootste gedeelte van de woningen in Oud Noord zijn sociale huurwoningen, 95 % van de woningen is eigendom van de corporaties. De buurten hebben veel potentie door de ligging aan het IJ, de aansprekende architectuur en de pleinen. Er is sprake van illegale onderhuur en matrassenverhuur. Veel verloedering, veel ex-psychiatrische patiënten en een hoge instroom van achterstandsgroepen. Vooral de Van der Pek buurt scoort laag op sociale kwaliteit. Meer dan een kwart van de mensen leeft op of onder het sociaal minimum. Daarentegen is er een uitstroom van kansrijke groepen.

De toewijzingscriteria (inkomensgrenzen en wachtduur) sluiten mensen die een positieve keuze maken voor Oud Noord uit. Er zijn veel corporaties in Oud Noord. De corporaties zijn geneigd de woningen vast te houden, omdat het gebied potentie heeft en er voor de toekomst veel kansen liggen.

De corporaties beraden zich ieder voor zich op een visie op de buurt. Er is dus geen sprake van een integrale gedeelde toekomstvisie op de terreinen economie, fysiek en sociaal. Dat is wel gewenst; het stadsdeel Amsterdam-Noord vindt dit erg belangrijk.

Het aantal corporaties betrokken bij deze visie zal door onderlinge verkoop teruggebracht moeten worden tot twee of drie grote. Stadsdeel en de twee grote corporaties stellen dan gezamenlijk een integrale toekomstvisie op voor dit gebied.

Samengevat:

Dit gebied vraagt om een integrale gebiedsontwikkeling voor de korte en de lange termijn, met aandacht voor de drie componenten: fysiek, sociaal en economisch. Het stadsdeel wil dit proces, deze aanpak zo snel mogelijk starten, al dan niet in coalitie met de centrale stad.

Werken

De werkloosheid in Oud Noord is hoog en de opleidingsniveaus zijn laag. Hierin komt Oud Noord overeen met de andere prachtwijken. Opvallend is wel dat de groep mensen met psychiatrische en verslavingsproblemen groter lijkt of is dan in de andere wijken. De woningen zijn klein, maar de buurt heeft wel een aantrekkelijke uitstraling en ligt direct achter de IJ-oever. Daarmee is vertrouwen in de potentie in de buurt. Werkgelegenheid is direct in de omgeving van de buurt te vinden (Buiksloterham, Hamerstraatgebied e.d.) en deels ook in de wijken zelf. Uitdaging is om de wijk mee te laten liften met de ontwikkelingen aan de IJ-oever en de eigen kracht te ontwikkelen.

Er is een enorme kans om een krachtige (en positieve) combinatie te maken tussen de thema's diversiteit - cultuur - economie. Amsterdam-Noord wil een fysieke plek creëren waarin nieuwe vormen van design (op allerlei terrein, dat kan zijn industrieel design, interieur design, mode, multimedia enz.) ontstaan op basis van het actief inzetten van de competenties van mensen die te maken hebben met hun achtergrond. Door bijvoorbeeld Marokkaanse competenties (vakmanschap, visies op design) op het gebied van design te koppelen aan visies en vakmanschap uit Nederland, Turkije en bijvoorbeeld Afrika, kunnen door deze 'fusion' van visies en competenties de meest prachtige nieuwe ontwerpen en producten ontstaan. Het zou kunnen gaan om een broedplaats waarin met name jongeren in doorlopende leerlijnen (vmbo, mbo, hbo en universiteit) aan elkaar gekoppeld worden om gezamenlijk nieuwe producten te ontwikkelen en te maken. Aansprekende mensen zouden hieraan gebonden moeten worden die in de wereld van cultuur en design actief zijn; bv. Jan des Bouvrie, Aziz Bekaoui (modeontwerper), maar ook aan aansprekende designbedrijven uit Amsterdam (MTV, G-sus). Het gaat om het creëren van eigentijdse, Nederlandse visies en producten ('new dutch design') die uitgaan van de kracht mensen en die aansluiten bij hun talenten.

Leren

Er zijn 6 basisscholen in Oud Noord. Over het algemeen zwarte scholen, de Oranje Nassauschool is gemixt maar heeft veel autochtone achterstandskinderen. De scholen moeten worden omgevormd tot brede scholen, centra voor talentontwikkeling in de buurt. Getracht moet worden de scholen een multicultureler karakter te geven dan nu het geval is. Dit kan door samen te werken met de scholen die worden opgezet in de noordelijke IJ-oever gebieden. Bij de locatie voor eventuele nieuwbouw kan hiermee rekening worden gehouden.

Integreren

Participatie in de samenleving neemt toe als aan de voorwaarden om het zelfstandig te kunnen redden wordt voldaan. Het IBAN-project moet zich nadrukkelijk richten op voorwaardenscheppende activiteiten voor individuele bewoners en vervolgens trachten bewoners tot participatie te bewegen.

Veiligheid

In een integrale wijkaanpak moet het thema schoon - heel - veilig weer goed opgepakt worden. Er moet een einde komen aan illegale bewoning, aan vandalisme en overlast. Stevige aanpak van de jeugdproblematiek is nodig.

Het stadsdeel wil de regie terugpakken in de wijk. Veel bewoners voelen zich onveilig in de wijk en gaan weinig 's avonds de straat op.

4.3 Focus Oud Noord

De focus op de wijkaanpak in Oud Noord moet liggen op:

1. Dit gebied vraagt om een integrale gebiedsontwikkeling voor de korte en de lange termijn, met aandacht voor de drie componenten: fysiek, sociaal en economisch. Het stadsdeel Amsterdam-Noord wil dit proces, deze aanpak zo snel mogelijk opstarten, al dan niet in coalitie met de centrale stad.
2. Focus op werken en de enorme kans om een krachtige (en positieve) combinatie te maken tussen de thema's diversiteit - cultuur - economie. Amsterdam-Noord wil een fysieke plek creëren waarin nieuwe vormen van design (op allerlei terrein, dat kan zijn industrieel design, interieurontwerp, mode, multimedia enz.) ontstaan.
3. Ook in Oud Noord moet net als in Nieuwendam-Noord en De Banne sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de 6 zwarte scholen kan worden opgepakt en aangegrepen om de scholen om te vormen tot bruisende en inspirerende centra voor talentontwikkeling. Elk kind dat van de basisschool in de Oud Noord af komt, moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit en daarmee 'gecoacht' verder gaan in het voortgezet onderwijs tot en met werk.

5 Prachtwijken in Kansrijk Amsterdam-Noord

De volgende prachtkansen zullen worden ingezet voor de wijkaanpak.

5.1 Domein wonen: *Ik voel me gelukkig in mijn huis*

Bij wonen gaat het om goede woningen. Het gaat om een gedifferentieerd woonaanbod met voor elk wat wils. Het gaat om woningen in een goede buurt, dat wil zeggen: de openbare ruimte is schoon en onderhouden, de buurt is veilig en er is mooie kunst. Er zijn moderne, goed onderhouden voorzieningen die aansluiten bij de vraag in de buurt.

De corporaties zijn essentiële partners om de leefbaarheid in de wijk ten goede te keren. De corporaties worden aangesproken/verleid om ook een substantiële bijdrage te leveren aan het verbeteren van de levensomstandigheden van hun huurders en van mensen die door sloop van hun huis gedwongen zijn naar elders te verhuizen. Maar ook door hen te vragen te investeren in maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte. Corporaties hebben er belang bij dat in een buurt goede voorzieningen aanwezig zijn. Bewoners laten zich bij de keuze voor hun woning vaak leiden door de vraag of er goede scholen en kinderopvang zijn en of zorg in de omgeving is. Corporaties hebben de deskundigheid om het maatschappelijk vastgoed te bouwen. Stadsdeel Amsterdam-Noord wil met corporaties afspraken maken over een onderlinge taakverdeling waarbij corporaties het maatschappelijk vastgoed realiseren en Amsterdam-Noord zich toelegt op verbeteren van de kansen en mogelijkheden van haar bewoners.

Het woningaanbod in de wijk is eenzijdig en moet worden gedifferentieerd. Dit betekent ook dat het aantal woning voor (grote) gezinnen, het aantal zorgwoningen en het aanbod van woningen voor starters moet worden uitgebreid.

Een concreet project

schoon heel veilig

Sluitende aanpak om de buurt schoon, heel en veilig te houden

Stadsdeel zorgt ervoor dat de interne organisatie zodanig op orde is dat na melding van klachten binnen X werkdagen het gemelde probleem verholpen is en terug gerapporteerd is aan de klager. Dit kan digitaal. Voor de bewoners is inzichtelijk of hij/zij de enige is die het probleem heeft gemeld en is digitaal te volgen wie probleemeigenaar is. Met de bewoners worden afspraken gemaakt meldingen van vuil in de buurt en opruimacties door kinderen en jongeren in de buurt. Met de corporaties worden afspraken gemaakt over de openbare ruimte bij hun complexen. Met schoolbesturen worden afspraken gemaakt over opruimen van het schoolplein. Deze actieplannen worden periodiek met elkaar besproken.

5.2 Domein werken: *Ik doe mee en ik ben trots op mezelf*

Bij werken gaat het om: iedereen aan de slag. Om iedereen aan de slag te krijgen moet er worden ingezet op individuele begeleiding gericht op opleiding, participatie en werk. Het gaat ook om het creëren van werkgelegenheid en buurteconomie.

Stadsdeel Amsterdam-Noord is ambitieus als het gaat om het stimuleren van werkgelegenheid. Immers maatschappelijke participatie en betrokkenheid, persoonlijke waardering, zelfstandigheid en zelfvertrouwen worden onder meer bereikt door het hebben van werk.

De huidige ontwikkelingen en ambities bieden stadsdeel Amsterdam-Noord kansen om zowel bij het creëren van banen (onder andere aan de onderkant van de arbeidsmarkt) succes te boeken als bij de economische ontwikkeling: om aan de groei van bedrijven en werkgelegenheid en het aantrekken van nieuwe bedrijven en starters een forse impuls te geven. Deze opwaartse beweging, de energie die hierbij loskomt, biedt prachtige kansen om Noorderlingen werk te bieden.

We versterken de samenwerking die bestaat met ondernemers, onderwijs, corporaties en DWI/CWI en sluiten nieuwe, vitale coalities om onze ambities waar te kunnen maken. Hierbij treedt stadsdeel Amsterdam-Noord op als aanjager, vliegwiel, contractpartner of opdrachtgever - al naar gelang de vraag.

In Amsterdam-Noord zijn ruim 5000 geregistreerde werkzoekenden. Meer dan de helft van deze groep bestaat uit werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en een laag opleidingsniveau. Daarnaast is er een grote groep (de zogenoemde oud-/nieuwkomers, voornamelijk vrouwen) die geen werk heeft en mede daardoor weinig participeert in de samenleving.

De afgelopen periode is met name voor jongeren een aantal succesvolle projecten gestart. Naast permanente aandacht voor deze groep ligt de focus de komende tijd bij vrouwen en oudere werkzoekenden.

Iedereen die wil en kan werken moet de kans hiervoor krijgen. Dat betekent maatwerk en een individuele aanpak. Actief, achter de spreekwoordelijke voordeur, zoals we dat ook in andere domeinen doen en waarvan we hebben gezien dat dat succesvol is. Maar ook moeten we regelgeving aanpassen zodat die een onorthodoxe werkwijze mogelijk maakt. Dit betekent ook integraal denken, sturen en werken.

Werk kan niet zonder scholing en scholing leidt naar werk. Als we de kansen voor inwoners van Amsterdam-Noord structureel willen versterken, moeten we toekomstgericht zijn. Niet alleen aan het werk maar in combinatie met een opleiding; het stagebeleid continueren en versterken, aansluiten bij meetingpoints. Ook voor volwassenen geldt het uitgangspunt van leren en werken.

Wat willen we:

- Het project *FF werken* uitbreiden voor alle leeftijdsgroepen.
- Uitbreiding van wijkscholing in alle buurten.
- Het creëren van 500 gesubsidieerde banen door inzet van uitkeringsgelden samen met de corporaties.
- Extra aandacht voor ondernemerschap.
- Inzetten accountmanagers voor buurteconomie.
- Makelaardij voor koppeling van (kleinere) werkgevers in Amsterdam-Noord aan werkzoekenden in Noord. Dit kan ook in samenwerking met de meetingpoints die recent zijn geopend door Amarantis. Hier komen vraag van werkgevers en aanbod van leerlingen samen.
- Economische bedrijvigheid stimuleren. Op kleine schaal ruimtes voor mensen die iets willen verkopen in de wijk, en daarvoor af en toe een ruimte nodig hebben. Bijvoorbeeld in de plinten van een flat, een regelmatig terugkerende bazaar in of een 'shopperhal' voor startende ondernemers.

Een concreet project

Experiment Junior Ondernemersprijs. Doel is zelfstandig ondernemerschap op jonge leeftijd stimuleren. Op een leuke manier worden jongeren voorbereid op een mogelijk zelfstandig ondernemerschap. Ze ontwikkelen (ondernemers)competenties als creativiteit, doorzettingsvermogen, samenwerking en bouwen zelfvertrouwen op voor de toekomst. Dit kan jongeren inspireren, motiveren en stimuleren op school te blijven, door te leren en zo een toekomstperspectief bieden. Dit geldt voor alle jongeren, maar vooral jongeren die in een achterstandspositie verkeren. Jongeren die door problemen in het gezin van huis uit niet gestimuleerd (kunnen) worden. We hebben veel van deze jongeren in Amsterdam-Noord.

5.3 Domein leren: *Ik word later acrobaat of toch maar advocaat*

Waar gaat het om bij het domein leren? Het gaat erom dat iedereen naar school gaat. Het gaat erom dat iedereen van school komt met die kwalificaties en vaardigheden die passen bij zijn haar kansen mogelijkheden en ambities. Het gaat erom dat opleiding doorgaat tot dat de passende werkplek gevonden is.

Wat willen we:

Elk individueel kind dat van de basisschool in Oud Noord af komt moet trots zijn op de talenten en mogelijkheden die hij of zij bezit en daarmee "gecoacht" verder in het voortgezet onderwijs tot en met werk.

In Oud Noord, Nieuwendam-Noord en De Banne moet sterk worden ingezet op de bredeschoolontwikkeling. De vernieuwing van de scholen moet worden opgepakt en aangegrepen om de scholen om te vormen tot bruisende en inspirerende centra voor talentontwikkeling.

Samen met het Voortgezet Onderwijs kijken wat nog meer moet gebeuren om de ontwikkeling van de jongeren te stimuleren in de aangewezen gebieden en dat doen.

- Bevorderen schoolcarrière en bestrijden schooluitval voor jeugd van 10 - 18 onder meer door opvoedingsondersteuning.
- Ingrijpmogelijkheden in gezinnen waar het fout gaat met een kind, maar waar meestal veel meer aan de hand is.
- Ouder Kind Centrum (OKC) en centra voor Jeugd en Gezin zijn belangrijke preventieve en vraaggerichte vindplaatsen.
- Ouderbetrokkenheid bij school, ook bij het Voortgezet Onderwijs.

Een concreet project

De Amstelmeerschool in Nieuwendam-Noord, de plek voor ontwikkeling maar ook voor buurtontmoeting. Deze brede school wil het dorpsplein en dorpshuis voor de buurt zijn.

De school is er maximaal op gericht kinderen met de juiste startkwalificatie te laten doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Buiten schooltijd wordt een scala aan activiteiten aangeboden gericht op verder ontwikkeling van vaardigheden van de kinderen. Ook ouders kunnen elkaar ontmoeten en zich ontwikkelen binnen de school. De school is er voor iedereen in de buurt en wil iedereen kansen en mogelijkheden bieden.

Buurtkinderen spelen op het openbare plein waar tal van activiteiten plaatsvinden gericht op sport spel en de ontwikkeling van sociale vaardigheden. De organisaties die er activiteiten aanbieden leiden buurtbewoners op naar werk of opleiding. Buurtkinderen worden ingezet om hun buurt schoon te houden in ruil voor zakgeld.

Bij de school is een restaurant voor de kinderen maar ook voor de buurtbewoners. De nabijgelegen school voor voortgezet onderwijs levert het personeel in opleiding voor bediening en bereiding.

5.4. Domein integreren: *Ik doe mee en ik voel me thuis in Amsterdam- Noord*

Amsterdam-Noord richt zich op de groep noordse vrouwen met een allochtone achtergrond.

Deze vrouwen hebben – meer dan andere vrouwen – te maken met achterstelling, armoede, uitsluiting, discriminatie, gezondheidsklachten, werkloosheid en maatschappelijke spanningen. Deze problemen treffen vrouwen en kinderen vaak het hardst en hebben grote gevolgen voor hun welzijn, gezondheid en zelfredzaamheid (bron: Moeder Kindcentrum, 2005).

Deze vrouwen kennen de laagste arbeidsmarktparticipatie van alle Amsterdamse vrouwen.

Tegelijkertijd zijn zij sterk gemotiveerd om hun positie te verbeteren: uit overlevingsdrang, de behoefte om te ontsnappen aan de sociaal-economische achterstelling en armoede, om bevrijd te worden uit een beklemmende situatie zoals een gewelddadige relatie, vanwege hun gezondheid, hun welzijn en de veiligheid van hun gezin, maar ook vanuit een persoonlijke ambitie en het verlangen naar persoonlijke vrijheid en zelfstandigheid.

Om zich te kunnen handhaven in een vreemde samenleving waarvan ze de spelregels niet kennen, hebben deze vrouwen zich afgesloten van de Nederlandse samenleving. Hierdoor zijn geïsoleerde gemeenschappen ontstaan die weinig ruimte kennen om waarden en normen te onderzoeken. Vrouwen uit deze gemeenschappen hebben dus een beperkt netwerk en weinig zicht op de sociale kaart van de stad (Simsek, 2006) en de samenleving.

Binnen deze groep is er onderscheid:

- De eerste generatie migrantenvrouwen die veertig jaar geleden, vooral wegens gezinsvorming en -hereniging, naar Nederland kwam. Veel van deze vrouwen spreken geen Nederlands en nemen weinig deel aan de Nederlandse samenleving. Veel vrouwen uit deze groep verlaten nauwelijks hun huis.
- Vrouwen die naar Nederland zijn gekomen om een huwelijk te sluiten met een in Nederland wonende partner, ook wel huwelijksmigranten genoemd. Hun maatschappelijke socialisatie heeft plaatsgevonden in het land van herkomst. Omdat vrouwen uit deze groep op latere leeftijd naar Nederland zijn gekomen, zijn ze tussen de wal en het schip gevallen. Een groot deel van de vrouwen uit deze groep heeft echter geen baan en is afhankelijk van echtgenoot en (schoon)familie.
- De tweede generatie vrouwen: dochters van de eerste generatie, in Nederland geboren, maar opgevoed met normen en waarden uit het herkomstland. Omdat zij

hier meestal een opleiding hebben gevolgd, hebben vrouwen van de tweede generatie meer binding met de Nederlandse samenleving. Zij hebben meer kansen op de arbeidsmarkt, maar groeien op in twee culturen. Hierdoor missen zij vaardigheden om zich een goede positie in de Nederlandse samenleving te verwerven.

- De laatste groep bestaat uit vrouwen van de derde generatie. Vrouwen uit deze groep zijn in Nederland geboren en hebben hier een opleiding gevolgd. Ze zijn bekend met de Nederlandse samenleving en weten de spelregels te hanteren. Ze worden echter sterk beïnvloed door de eigen culturele achterban en missen een referentiekader om zich verder te ontwikkelen. Ook meiden en vrouwen met een goede opleiding en een goede baan kennen problemen. Arbodiensten melden gevallen van jonge vrouwen die problemen ondervinden en ook veroorzaken binnen hun werkring. Ze hebben weinig eigenwaarde, kunnen slecht leiding ontvangen of kunnen nauwelijks tegen kritiek.

Doelen van de aanpak van allochtone vrouwen in Amsterdam-Noord:

- het vergroten van de arbeidsparticipatie van vrouwen;
- het vergroten de weerbaarheid en zelfstandigheid van deze vrouwen en hun gezinnen.

Maar voor emancipatie is niet alleen aandacht nodig voor economische factoren zoals opleiding, taalbeheersing en arbeidsparticipatie. Ook is er aandacht nodig voor het welzijn en de zelfontplooiing van vrouwen: empowerment. Het is belangrijk deze vrouwen te ondersteunen om hun maatschappelijke betrokkenheid, hun economische positie en hun welzijn te bevorderen. Hun achterstand en achterstelling ten opzichte van autochtone vrouwen en van hun mannen is schrijnend. Bovendien zijn zij de opvoeders van de nieuwe generatie Amsterdammers. Als zij armoede lijden of andere zorgen hebben, lijden hun kinderen daar ook onder. Het is effectief om deze vrouwen te benaderen in de context van het ouderschap van schoolgaande kinderen. Het betrekken van moeders bij het onderwijs van hun kinderen, bijvoorbeeld door taallessen aan te bieden in de school, kan de vrouwen uit hun isolement halen. Voorlichting over werk en scholing helpt de vrouwen keuzes te maken en nieuwe wegen in te slaan.

Hoe wil Amsterdam-Noord de vrouwen bereiken:

Amsterdam-Noord heeft een uitgebreide participatieaanpak gericht op deze doelgroep. Deze kan nog verder worden uitgebreid, bijvoorbeeld:

In de brede scholen in de wijk zijn ouderkamers. Ouders kunnen hiervan tijdens de schooltijd van hun kinderen gebruik maken. Binnen deze ouderkamers moet aan de hierboven beschreven doelen worden gewerkt. Bij de invulling van de Brede School kunnen instellingen als CWI en DWI een plaats krijgen in de gebouwen van het basis- en voortgezet onderwijs.

In iedere wijk is een OKC/Centrum voor jeugd en gezin van – 9 maanden tot 12. Hier worden aanstaande ouders, meestal moeders, geïnformeerd en betrokken/benaderd via Voorlichters Eigen taal en Cultuur bij de cursussen 'Rondom de Geboorte' en 'Leer je baby kennen'. Hierin wordt veel aandacht besteed aan 'veilige hechting' die van cruciaal belang is voor een optimale ouder-kind-relatie.

Ouders vervolgens vasthouden via groepsconsultatiebureaus, themabijeenkomsten en het scala aan opvoed-en gezinsondersteuning (waaronder Triple P). Deze ouders kunnen als zij eenmaal in de centra zijn ook worden benaderd over hun totale gezinssituatie. Daarmee wordt de moeder bereikt, maar ook het gehele gezin. Er kan maatwerk worden geleverd en het werkt preventief. Door al in een vroeg stadium contact te leggen met de doelgroep moeders en kinderen kan er kansgericht worden gewerkt voor beide groepen.

Verder kunnen vrouwen bereikt worden via de individuele benadering van IBAN. In deze gesprekken achter de voordeur kan vrouwen gevraagd worden deel te nemen

aan de activiteiten in het OKC of de brede school. Vrouwen hoeven zo hun buurt niet uit maar komen wel hun huis uit.

Met de vrouwen wordt persoonlijk vastgesteld wat hun individuele wensen en mogelijkheden zijn; gericht op zichzelf als individu maar ook gericht op hun huishouden, de straat en buurt en gericht op ontwikkeling, opleiding, werk of participatie. Elke vrouw maakt een persoonlijk ontwikkelingsplan en wordt begeleidt bij de realisatie van de persoonlijke doelen.

Een concreet project

Vrouwen uit Noord laten van zich horen

Wegen worden gezocht om allochtone vrouwen meer invloed te laten uitoefenen op hun woon en leefomgeving en hun daar een actieve rol in te geven.

Twee doelstellingen worden gerealiseerd.

Meer vrouwen gaan participeren en laten hun stem horen. Dit wordt gestimuleerd door Basis cursussen Wonen te geven, de netwerkvorming van vrouwen te stimuleren en vrouwen te coachen. Uiteindelijk hun participatie te verankeren door deelname aan bewonersorganisaties en hun te blijven coachen.

Andere doelstelling is meer vrouwen als bestuurder richting te laten geven aan de vernieuwing Gestart wordt met een kadertraining besturen. Er worden ervaringsplaatsen 'Besturen' gerealiseerd. Vrouwen die hieraan beginnen worden gecoacht. Ook voor vrouwen in besturen wordt netwerkvorming gestimuleerd. Geleerd wordt netwerken te vormen en te onderhouden. Bestuurlijke en beleidmatige verankering door invloed te gaan uitoefenen op het politieke en beleidmatige proces. Uiteindelijk wordt er bemiddeld naar een bestuursfunctie.

5.5 Domein veiligheid: *Ik voel me veilig in mijn buurt*

De toezicht- en handhaving capaciteit willen we uitbreiden in de prachtwijken. Het is de uitdaging om de slagkracht van verschillende toezichthoudende functies in een samenwerking te versterken: politie, particuliere toezichthouders, milieupolitie etc. Een stevige regie is nodig.

De afgelopen jaren is in het kader van Jeugd en veiligheid de informatiepositie sterk verbeterd en is veel ervaring opgedaan met de aanpak van de overlast. Slechts een beperkt aantal groepen kan aangepakt c.q. geprioriteerd worden. Een extra investering hierop zal de leefbaarheid in deze gebieden sterk verbeteren.

Illegale bewoning en (onder)verhuur in Oud Noord komt vaak voor en er zijn relatief veel bewoners met een (meervoudige) psychiatrische problematiek. Ook de verslavingsproblematiek is in Oud Noord groter dan in andere gebieden in het stadsdeel. Al deze feiten leveren een bijdrage aan de slechte score van overlast. Vandalisme heeft een relatie met jeugdproblematiek. Specifiek gericht op Oud Noord zijn tot nu toe in het kader van veiligheid weinig activiteiten ontwikkeld, alleen de buurtservicepunten en buurtconciërges. Het publieke domein moet we weer heroveren in Oud Noord. Daarom is er een extra task force nodig op het gebied van veiligheid.

Illegale verhuur en pensions trekken een zware wissel op de veiligheid en leefbaarheid in gebieden. Er is nader onderzoek geboden naar de omvang van deze problematiek.

Vrijwel bij alle activiteiten in het kader van veiligheid worden voorbereid en uitgevoerd in een samenwerking met de politie. Daarnaast is er een samenwerking met de woningcorporaties maar deze is in het kader van veiligheid/leefbaarheid voor verbetering vatbaar. Het is zaak de investeringen in de leefbaarheid/veiligheid van buurten door woningcorporaties meer af te stemmen met het stadsdeel Amsterdam-Noord en de politie.

Doel is dat de directe woon-omgeving een aangename uitstraling heeft. Dit wordt bereikt door:

1. Meer bewoners zetten zich in voor hun wijk (nu 25%, dit aandeel opkrikken naar 40%). Hoe: Stimuleren en faciliteren dat bewoners zich willen en kunnen inzetten voor hun wijk. Programma's als 'wijk aan zet', 'opzoomeracties', straatetiquetteprojecten etc. aanjagen.

2. Regie op inzet professionals (gemeente/stadsdeel, corporaties, politie, scholen, winkeliersverenigingen, etc.). In iedere prachtwijk komt voor minimaal 50% van de woningen een samenwerkingsovereenkomst tussen professionele partijen.

Hoe: Goede afspraken maken over wie wat doet aan beheer en onderhoud in de openbare ruimte, in de semi-openbare ruimte en in de tuinen. Ervoor zorgen dat de afspraken worden nageleefd en dat ze actueel blijven. Ervoor zorgen dat bewoners worden aangehaakt bij deze afspraken.

Een concreet project

Integrale handhaving op basis van project 'Mijn buurt beter'
Het stadsdeel wil i.s.m. de politie het project 'Mijn buurt beter' starten in een van de buurten. 'Mijn buurt beter' is een project van de politie waarin zij haar handhaving in het kader van Streetwise richt op prioriteiten die bewoners in de buurt bepalen: wat zijn de grootste ergernissen? Er is een omvangrijk communicatietraject met bewoners, ondernemers en bezoekers (BOB), ook over de resultaten van de handhaving. Het BuurtVeiligheidsTeam (politie, gemeentelijke handhavers en particuliere toezichthouders) maakt in een samenwerking een plan van aanpak.

6 Proces en aanbevelingen

De wijkaanpak gaat er over ieder mens kansen te bieden. Kansen die aansluiten bij hun kracht.

De wijkaanpak gaat over mensen die zelf baas zijn over hun leven en baas zijn over hun buurt. Het gaat over mensen die samen met andere mensen in hun buurt of wijk initiatieven ontwikkelen omdat zij daarin geloven. Omdat het om hun leven en hun wijk gaat.

Amsterdam-Noord wil bewoners die kansen bieden en voorwaarden scheppen zodat elke bewoner in staat is zijn/haar kansen te pakken. Dat is de kern van de wijkpak.

Dat betekent dat je maatwerk moet leveren en de nuance moet zoeken. Er zijn geen standaardoplossingen voor complexe problemen. Wat in het ene gezin niet werkt, blijkt voor het andere gezin zeer succesvol. Dat betekent dat je meerdere succesvolle interventies moet kunnen inzetten. Maar dat betekent ook dat er mensen in de wijk werken die speciale competenties hebben.

De kwaliteit bezitten om contacten met bewoners op te bouwen en deze vast te houden. De uitvoerders in de wijken moeten ruimte hebben om te handelen en de juiste dingen te doen voor de bewoners op de verschillende domeinen.

Dat betekent oog hebben voor precisie, oog voor detail, elegant en verbindend kunnen optreden.

Maar zij moeten ook gebruik kunnen maken van een uitstekende backoffice die zaken regelt en afhandelt. Die beide kwaliteiten van een wijkaanpak/organisatie zijn essentieel.

Organiseer het noodzakelijke procesoverzicht zo dicht mogelijk op de frontlijn en organiseer een uitstekende regisseur die zich bindt aan de effectieve afwikkeling.

Denk aan het huisartsen model. Een huisarts kan heel veel zelf. Pas als hij/zij er niet meer uitkomt dan roep hij hulp in van zijn collega's specialisten (beleidsafdelingen).

Organiseer flexibele constructies als het om het ontwerpen van een frontlijnorganisatie gaat; hou het zo klein mogelijk. Het gaat om een vitaal dwarsverband. Zoek naar de mogelijkheid om crossfunctionele frontlijnteams op te zetten. Kies voor maatwerk en nuance. Want niet alles kan tegelijk of er moeten juist andere interventies gepleegd worden die niet gepland zijn.

En de frontrunners moeten beschermd worden in hun werk. Zij moet geen last hebben van de druk die beleidssturing kent, de druk van top down. Want de praktijk/uitvoering is weerbarstig en loopt altijd anders dan er vooraf gepland was.

Dus investeren in hoogwaardige uitvoering. Zet je beste mensen aan het front. Zet in elke wijk een persoon met postuur en verbindende kwaliteiten om in de achterliggende organisatie een potje te kunnen breken. Zet er mensen neer die op de spanningsboog kunnen werken van tactische verleider naar breekijzer.

Geef ze geleend mandaat van de voorzitter van het dagelijks bestuur en van de burgemeester, veel bestuurlijke dekking en eigen middelen. Doorzettingsmacht is cruciaal. Zoek mensen met durf en lef die floreren bij avontuur en spanning.

Bij frontlijnsturing moet je scherpe doelen stellen en de te bereiken resultaten moeten glashelder zijn. Dat geeft de uitvoerders en de wijkmarinier doelgerichtheid/focus. Ze weten waar ze voor moeten gaan.

Laten we gaan denken in een benadering waarin die losgeorganiseerde aanjagers een verschijnsel zijn dat nu eenmaal bij de variëteit van het moderne besturen hoort. Afstemming en coördinatie zijn daarin schaarse goederen. Die kunnen beter in concrete actie en uitvoeringspraktijken worden georganiseerd dan alleen in de papieren abstracties van het integrale beleid en het programmamanagement. Modern bestuur heeft behoefte aan vitale, op actie en uitvoering gerichte dwarsverbanden, en de gangmakers in de frontlijn zijn daar een uitdrukking van.